

507.76
P.H.A
2010

CHƯƠNG TRÌNH KHOA HỌC CẤP NHÀ NƯỚC KX.09

GS. TS. PHÙNG HỮU PHÚ

(Chủ biên)

**PHÁT HUY TIỀM LỰC
TỰ NHIÊN, KINH TẾ, XÃ HỘI
VÀ GIÁ TRỊ LỊCH SỬ - VĂN HÓA
PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG THỦ ĐÔ HÀ NỘI
ĐẾN NĂM 2020**

Tham gia biên soạn:

GS. VS. NGUYỄN DUY QUÝ - ThS. NGÔ THỊ THANH HẰNG

GS. TSKH. TRẦN VĨNH DIỆU - GS. TSKH. LƯƠNG XUÂN QUỲ

GS. TS. NGUYỄN LÂN - GS. TSKH. NGUYỄN MẠI - PGS. TS. PHAN KHANH

TS. NGHIÊM XUÂN ĐẠT - PGS. TS. VŨ VĂN QUÂN

PGS. TS. PHẠM XUÂN HẰNG - PGS. TS. NGUYỄN CHÍ MỸ

PGS. TS. PHẠM QUANG LONG - GS. TSKH. VŨ HY CHUÔNG

PGS. TS. NGUYỄN VĂN TÀI - ThS. NGUYỄN TRỌNG TUẤN

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRUNG TÂM THÔNG TIN THƯ VIỆN

V-ĐO/ 21734

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI - 2010

MỤC LỤC

Lời giới thiệu.....	5
Lời nói đầu.....	11
Những chữ viết tắt.....	13

Chương I

TIỀM NĂNG VÀ THỰC TRẠNG SỬ DỤNG CÁC NGUỒN LỰC

I. Các nguồn lực tự nhiên

1. Lợi thế về vị trí địa lý.....	17
2. Tiềm năng và giá trị các nguồn lực tự nhiên.....	18
3. Những hạn chế, rủi ro về điều kiện tự nhiên.....	23
4. Thực trạng khai thác, phát huy các nguồn lực tự nhiên ở Thăng Long xưa, Hà Nội nay.....	27
5. Một số bài học kinh nghiệm.....	30

II. Nguồn lực kinh tế

1. Tổng quan về lợi thế, tiềm năng và giá trị các nguồn lực phát triển kinh tế.....	33
2. Những nhân tố phi lợi thế về mặt kinh tế của Hà Nội hiện nay.....	36
3. Những thành tựu và hạn chế trong khai thác, phát huy các nguồn lực kinh tế.....	43
4. Một số bài học kinh nghiệm.....	48

III. Các nguồn lực chính trị, văn hóa, xã hội

1. Sự giàu có và giá trị to lớn của các nguồn lực Chính trị, văn hóa, xã hội.....	58
2. Những khó khăn, thách thức.....	68
3. Nhận thức và phát huy các nguồn lực chính trị, văn hóa, xã hội.....	69
4. Một số bài học kinh nghiệm.....	72

Chương II

NHỮNG BÀI HỌC LỊCH SỬ

I. Bài học thứ nhất: Nhận thức đúng vai trò, vị trí của Thăng Long - Hà Nội để hoạch định chính xác kế sách phát triển, bảo vệ Kinh đô - Thủ đô.....	76
II. Bài học thứ hai: Nhận thức và phát huy đồng bộ, toàn diện nguồn lực tổng hợp.....	92
III. Bài học thứ ba: Khai thác, sử dụng gắn liền với bồi đắp các nguồn lực.....	106
IV. Bài học thứ tư: Xây dựng con người và cộng đồng.....	116
V. Bài học thứ năm: Nâng cao năng lực, chất lượng, hiệu quả lãnh đạo, quản lý Kinh đô - Thủ đô.....	121

Chương III

THỜI CƠ, THÁCH THỨC, TẦM NHÌN 2020 - 2050

I. Thủ đô Hà Nội phát triển cả nước

1. Đất nước sau gần 25 năm đổi mới.....	141
2. Thủ đô trong thời kỳ đổi mới.....	146
3. Thời cơ, thách thức và tiềm năng.....	150

II. Thủ đô Hà Nội trong dòng chảy của thời đại

1. Bối cảnh tình hình thế giới.....	153
2. Biến đổi khí hậu toàn cầu và những hiểm họa đối với nhân loại.....	159
3. Hà Nội trong tương quan với Thủ đô các nước.....	165

III. Thủ đô Hà Nội - tầm nhìn 2020 và 2050

1. Hà Nội năm 2020.....	174
2. Hà Nội đến giữa thế kỷ XXI.....	178

Chương IV

TRÊN NỀN TẢNG 1000 NĂM LỊCH SỬ, ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN THỦ ĐÔ BỀN VỮNG, TIẾN KỊP THỜI ĐẠI

I. Quan điểm phát triển

1. Phát triển Thủ đô xuất phát từ vai trò, vị thế và trách nhiệm của Thủ đô trong Chiến lược phát triển đất nước, nâng cao vị thế và ảnh hưởng của Thủ đô trong tương quan với các thủ đô trong khu vực và trên thế giới..... 189
2. Phát triển nhanh, toàn diện, bền vững là tư tưởng xuyên suốt, nhất quán trong định hướng xây dựng Thủ đô..... 190
3. Trong quá trình phát triển phải coi trọng khai thác, phát huy tối đa nguồn lực tổng hợp, đặc biệt là tài nguyên văn hóa và tiềm lực trí tuệ..... 190
4. Phải lựa chọn bước đi thích hợp; sử dụng hợp lý, hiệu quả các nguồn lực..... 191
5. Phát triển toàn diện Thủ đô là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, của cả nước, trực tiếp là đảng bộ, chính quyền, nhân dân Hà Nội..... 192

II. Định hướng phát triển thủ đô đến 2020

1. Hình thành không gian kinh tế mở, trên cơ sở khai thác hiệu quả nguồn lực tự nhiên đa dạng, đáp ứng nhu cầu phát triển Thủ đô bền vững..... 193
2. Xây dựng hệ thống hạ tầng kỹ thuật đồng bộ, hiện đại gắn với quy hoạch dân cư, quy hoạch xây dựng kiến trúc hợp lý, kết hợp hài hòa bản sắc kiến trúc Việt Nam với đặc trưng của đô thị hiện đại, thực hiện phương thức quản lý đô thị tiến tiến..... 199
3. Phát triển kinh tế tri thức có cơ cấu dịch vụ - công nghiệp - nông nghiệp phù hợp với lợi thế của Thủ đô, phát huy vai trò đầu tàu kinh tế của vùng đồng bằng Bắc Bộ và cả nước..... 205

4. Phát triển mạnh khoa học, công nghệ; giáo dục, đào tạo; phát huy vai trò trung tâm nghiên cứu, ứng dụng, chuyển giao công nghệ cao và trung tâm đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao của cả nước.....	212
5. Bảo tồn, tôn tạo các di tích lịch sử, các di sản văn hóa; sáng tạo các giá trị văn hóa mới, xây dựng môi trường văn hóa, xã hội lành mạnh; xây dựng người Hà Nội văn minh, thanh lịch.....	215
6. Đẩy mạnh hoạt động đối ngoại, phát huy vai trò đầu mối giao lưu, hợp tác quốc tế.....	217
7. Tăng cường tiềm lực quốc phòng - an ninh; giữ vững ổn định chính trị, xã hội; bảo vệ vững chắc Thủ đô xã hội chủ nghĩa	219
8. Xây dựng hệ thống chính trị vững mạnh, hoạt động có hiệu lực, hiệu quả, phát huy quyền làm chủ và năng lực sáng tạo của nhân dân.....	224

III. Đề xuất hệ giải pháp phát triển Thủ đô

1. Giải pháp về tư tưởng, chính trị.....	228
2. Giải pháp khai thác, phát huy các nguồn lực tự nhiên; phòng chống rủi ro và biến đổi khí hậu.....	230
3. Giải pháp về quy hoạch, bảo vệ và thực hiện quy hoạch.....	239
4. Giải pháp phát triển kinh tế.....	242
5. Giải pháp phát triển khoa học, công nghệ, giáo dục, đào tạo.....	254
6. Giải pháp phát triển văn hóa, xây dựng con người.....	260
7. Giải pháp đẩy mạnh hoạt động đối ngoại.....	267
8. Giải pháp đảm bảo quốc phòng, an ninh.....	271
9. Giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động của hệ thống chính trị.....	274

Kết luận.....	278
Tài liệu tham khảo.....	288